

Svet pred šolskimi vrati

Vladimir Korošec

Šola za ravnatelje

Vedno več razlogov nas nagovarja k nujnemu povezovanju slovenskega šolstva z mednarodnim okoljem. Znanje se dopolnjuje v globalnem svetu in je globalna vrednota, ki omogoča svobodno in nezadržno migracijo kadrov, pretok idej in razvojnih izzivov. Govorimo o načrtnem spoznavanju dobrih in uveljavljenih praks poučevanja, vrednotenju dosežkov, organiziranju šolskega dela, zagotavljanju materialnih pogojev usposabljanju učiteljev ter nedvomno tudi o preučevanju celotnih šolskih sistemov. Seveda ne gre za povsem novo potrebo, ki pa je dandanes zaradi hitrega razvoja informatizacije ter političnih in gospodarskih integracij izrazitejša. Slovenske šole so se tudi v preteklosti, celo v najbolj neugodnih razmerah in v najtrših časih, povezovale s šolami in drugimi šolskimi ustanovami v tujini, sklepale prijateljske vezi in vzpostavljale partnerstva na različnih področjih. Nedvomno je celoten slovenski šolski sistem delno zasnovan tudi na podlagi dobrih tujih spoznanj in dosežkov, kar krepi njegovo strokovno legitimnost in mednarodno primerljivost. Šolski sistemi v posameznih državah sicer izhajajo iz specifičnih družbenih in gospodarskih razmer, tradicije in kulturnih vrednot, zaradi tega jih tudi ni mogoče enostavno in neobremenjeno prenašati iz enega okolja v drugo. Nema lokdaj se naključno posnemanje tujih šolskih praks sprevrže v nasprotje želenim ciljem, kar lahko ima daljnosežne posledice. Kljub temu je pogled čez ograjo, v bližnje ali bolj oddaljene šolske vrtove, nadvse koristna metoda, da ocenimo in potrdimo kakovost lastnega dela, priložnost, da okrepimo zavedanje o tem, da smo na pravi poti in primerljivi z naprednimi šolskimi sistemi.

Rezultati mednarodnih raziskav o dosežkih slovenskih osnovnošolcev in srednješolcev ter številne druge primerjave na ravni sistema kažejo, da je slovensko šolstvo kakovostno, evropsko primerljivo in dobro organizirano. Navedene ocene nas seveda ne morejo odvrniti od nenehnih prizadevanj, da bi ga še izboljšali in posodobili, tudi na podlagi opazovanja tujih šolskih praks.

V Šoli za ravnatelje uvrščamo mednarodno povezovanje, ki poteka na različnih ravneh, med prednostne naloge. Izvajamo

skupne projekte s partnerji iz evropskih držav, aktivno sodelujemo na znanstvenih in strokovnih srečanjih, na delovnih srečanjih s predstavniki strokovnih ustanov pogosto izmenjujemo izkušnje in razvojne pobude. Namen mednarodnega povezovanja je izboljšati kakovost vodenja v slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodih. Na podlagi izkušenj z izvajanjem programov usposabljanja in projektov bomo v prihodnje mednarodno povezovanje še okrepili, predvsem v obliki mreženja med slovenskimi ravnatelji ter med ravnatelji in strokovnimi delavci iz vrtcev in šol v tujini. Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj se na podlagi občasnih stikov s tujino lahko naučimo in kako tako pridobljena spoznanja vgraditi v šolsko prakso.

Ne pričakujemo velikih in revolucionarnih spoznanj, temveč veliko majhnih in izbranih, vendar koristnih napotkov, ki lahko slovenski šolski prostor dodatno popestrijo in obogatijo. Evropskih šolskih praks seveda ni mogoče poenotiti, dati na skupni imenovalec. Kljub temu lahko prepoznamo nekaj skupnih značilnosti, na katerih temelji celoten šolski sistem in so rezultat visokih etičnih vrednot zahodnoevropskih in predvsem skandinavskih družb:

- veliko zaupanje javnosti v strokovno delo učiteljev in šol, kar spodbuja zavzetost strokovnih delavcev za uresničevanje ciljev ter preprečuje nekoristno vmešavanje drugih deležnikov v reševanje strokovnih ali pedagoških vprašanj;
- dobro šolo gradijo dobri učitelji, ki so visoko usposobljeni strokovnjaki za poučevanje, motivirani, ustvarjalni in inovativni ter nenehno skrbijo za svoj strokovni razvoj;
- vodenje šole je usmerjeno predvsem k pedagoškemu delu in je v večini primerov v celoti ali vsaj delno razbremenjeno poslovanja, zavzemanja za ustrezne materialne pogoje in nepotrebnega administriranja, ki tako obremenjujejo šolski vsakdan slovenskih ravnateljev.

Uspešno delo vrtcev in šol se ne kaže zgolj v dosežkih otrok, učencev ali dijakov ter v popolnem in brezhibnem izvajanju učnih programov. Z inovativnimi idejami ter strokovnim in osebnim pristopom ga zaznamujejo strokovni delavci, vzgojitelji, učitelji in ravnatelji, ki so zavezani poklicnim in človeškim vrednotam ter so sposobni zahtevno pedagoško delo nenehno posodabljati in ga na podlagi lastnih in mednarodnih izkušenj izboljševati.

■ Dr. Vladimir Korošec je direktor Šole za ravnatelje in odgovorni urednik revije *Vodenje*. vladimir.korosec@solazaravnatelje.si